

Budgetunderlag för Statens centrum för arkitektur och designs för åren 2023–2025

AM2022-29

Statens centrum för arkitektur och design (ArkDes) överlämnar budgetunderlag för åren 2023–2025 enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Äskande

Under 2022 erhåller ArkDes anslagsmedel för ett uppdrag kring ökad digitalisering samt en fortsatt satsning på fri entré till museets permanenta utställningar. ArkDes önskar att dessa medel permanentas med medel till fortsatt digitalisering med en varaktig satsning på 2,5 miljon kronor per år och om en fortsatt reform för fri entré med ett varaktigt tillskott på 4 miljoner kronor.

Under 2023 har ArkDes ansvar för den nordiska paviljongen på arkitekturbiennalen i Venedig. ArkDes äskar i samband med utställningen en tillfällig förstärkning av anslaget om fem miljoner kronor.

ArkDes hemställer om en utökning av låneramen från 13 till 15 miljoner kronor för att kunna genomföra förbättringar av fastigheten samt till att bygga en ny basutställning.

ArkDes utveckling

Coronapandemin har påverkat ArkDes ekonomi i mindre skala än många andra museiverksamheter. Vi har kunnat ställa om, prioritera bort, skjtit upp och låtit vakanser kvarstå i väntan på att restriktionerna släpptes. Med det sagt har verksamheten naturligtvis påverkats negativt i hög grad. Den forskning i samlingarna som behöver föregå ArkDes nya basutställning har varit svår att bedriva i tider av hemarbete och det har varit svårare och svårare att starta om en utställning som skjutits upp flera gånger.

Under de kommande åren arbetar ArkDes med ett stort utvecklingsarbete som består av tre olika delar.

- Vi vill skapa en arbetsplats där medarbetarna trivs och är stolta över att jobba.
- Vi vill vara en mötesplats dit alla vill komma, eftersom vi ger våra besökare tillgång till kreativitet och nya tankar genom att möta dem och tänka tillsammans.
- Vi vill bidra till samhällets utveckling inom arkitektur och design.

Den övergripande visionen och målsättningen är att nå vår fulla potential genom att tillvarata våra möjligheter att ge besökarna och användarna största möjliga nytta av vår verksamhet. Genom vår kombination av museiuppdrag, mötesplatsuppdrag och uppdrag inom gestaltad livsmiljö är vi det enda museet, och därigenom centret, som kan förändra samhället!

Under de närmaste åren ska vi bygga vidare verksamheten, inifrån och ut och arbeta samman våra uppdrag till en helhet. Vi börjar med att internt bygga historien om vilka vi är, vad vi gör och hur våra delar hänger samman och berikar varandra. Vi skapar förutsättningar för att lyckas, vi bygger infrastruktur för IT, ser över hur våra arbetsplatser ska utformas, uppdaterar policys och arbetar med frågor kring jämlikhet och mångfald. Till sist, men inte minst, arbetar vi med att öva oss i olika typer av arbetsuppgifter och att skapa prototyper för att testa om vi är på rätt väg.

Fortsatt digitalisering

ArkDes ser fortsatta medel till digitalisering som en förutsättning för att kunna arbeta vidare med frågorna kring samlingsförvaltning. Utan digital registrering av samlingarna förhindras både medarbetarnas och allmänhetens tillgång till samlingarna. Samlingarnas spårbarhet, tillgänglighet och basregistrering är förutsättningar för contextualisering och beforskning vilket i sin tur är förutsättningar för en rik och givande museiverksamhet i form av utställningar, pedagogisk verksamhet, publikationer och digital förmedling. ArkDes äskar därför fortsatta medel för digitalisering om ett årligt anslag om 2,5 miljoner kronor.

Fri entré

ArkDes har fri entré till hela sin verksamhet, till basutställningen och till samtliga tillfälliga utställningar. Vi ser att fri entré-reformen har förändrat människors tillgång till museernas utbud och ser det som en självklarhet att fri entré bör gälla även framgent. ArkDes önskar därför att fri entré-reformen fortsätter och att intäkter för entréavgifter kompenseras även framgent om 4 miljoner kronor per år.

Nordiska paviljongen på Venedigbiennalen

År 2023 är det ArkDes tur att ansvara för den nordiska paviljongen på Arkitekturbiennealen i Venedig. Att producera en så stor internationell utställning är kostsamt och krävande. Norge ansvarade för 2021 års utställning vilken kostade ca 5 miljoner norska kronor. ArkDes äskar därför en tillfällig förstärkning av anslaget om 5 miljoner svenska kronor.

Utökning av låneram

Under 2021 har ArkDes tagit vara på möjligheten att arbeta strategiskt med låneramens förutsättningar. Vi har skrivit ner samt uttrangerat tillgångar som vi avvecklar inför en ny basutställning 2024 för att öka möjligheten till nyinvesteringar. I våra ekonomiska beräkningar av byggnationen av en ny basutställning och en ny museimiljö till 2024 uppgår investeringskostnaderna till 18 miljoner kronor. 3 miljoner kommer efter årets genomgång vara uppbundna i pågående anläggningar och 6 miljoner beräkningar vi

kunna finansiera genom sponsring och andra externa bidrag. Vi hemställer därför om en utökning av låneramen från 13 till 15 miljoner kronor.

Långsiktiga prioriteringar

ArkDes står infrastrukturmässigt inför två stora frågor. Det är dels den eftersläpade samlingsförvaltningen där endast cirka 5 procent av samlingens cirka fyra miljoner samlingsobjekt är registrerade, och dels de stora frågor som är förknippade med fastighetsförvaltningen av byggnaden på Skeppsholmen. Utmaningarna i dessa två frågor rör sig båda kring bristen på långsiktighet.

Det finns en eftersläpning i katalogisering, digitalisering, inventering, förvaring och magasinering av samlingarna. ArkDes har under en längre tid letat nya magasin för samlingarna men arbetet stoppas upp på grund av bristen på adekvata, gemensamma och långsiktiga nationella processer kring samlingsförvaltning. Ingen av de magasinsbyggnader vi tittat på lever upp till internationella standarder på området och ArkDes ser en stor brist i att Sverige inte kommit längre i gemensamma lösningar kring långsiktigt bevarande av kulturarvet. ArkDes avser att återkomma till dessa frågor framgent.

Den långsiktiga förvaltningen av våra kulturhistoriska byggnader utgör den andra stora infrastrukturella frågan för ArkDes. Vi hyr vår museibygnad, våra magasin och våra kontorslokaler av olika fastighetsägare. I och med det stora arbetet med en ny basutställning och ett nytt museum behöver vi göra stora investeringar i byggnaden för att höja säkerheten, skapa goda besöksflöden, se till att samlingarna går att ställa ut i en god miljö för bevarande och bygga in bra från- och tillgänglighet. Arbetet försvaras av att fastighetsvärdens fokusområde ligger på själva byggnaden medan vi som hyresgäst fokuserar på den verksamhet som vi bedriver och vill bedriva i fastigheten. Arbetet behöver trots dessa motstridiga målsättningar bedrivas i konsensus samtidigt som gränsdragningslistor behöver respekteras. ArkDes ser tydligt att dessa frågor behöver adresseras i ett större sammanhang och att de statliga aktörerna behöver bättre förutsättningar för att kunna arbeta med gemensamma frågor.

Förslag till finansiering av verksamheten

Tabell 1 Översikt över verksamhetens finansiering (tkr)

	2021 Utfall	2021 Budget	2022 Budget	2023 Förslag	2024 Förslag	2025 Förslag
Anslag						
Utgiftsområde 17						
- anslag 1:4 Ramanslag Forskning- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet ap.1 Statens centrum för arkitektur och design	4 989	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

- anslag 8:1 Ramanslag Centrala museer: Myndigheter, ap. 7 Statens centrum för arkitektur och design	60 568	62 025	64 944	72 238	67 238	67 238
Summa anslag	65 557	67 025	69 944	77 238	72 238	72 238
Avgifter som disponeras						
Avgiftsintäkter som disponeras	113	150	150	150	150	150
Övriga intäkter	1 145	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Summa avgifter som disponeras	1 258	1 650	1 650	1 650	1 650	1 650
Övriga intäkter som disponeras						
Bidrag:						
- bidrag från övriga inomstatliga	871	2 000	5 134	2 334	2 000	2 000
- bidrag från övriga organisationer, utomstatliga	170	-	-	-	-	-
Finansiella intäkter	2	2	2	2	2	2
Övriga intäkter	-	-	-	-	-	-
Summa övriga intäkter	1 043	2 002	5 136	2 336	2 002	2 002
Total finansiering	67 858	70 677	76 730	81 224	75 890	75 890

Kommentarer till tabell 1

Beräkningen av anslagsposternas framtida nivå baserar sig på budgeten i årets regleringsbrev. Digitalisering av samlingarna fortlöper kommande år, vilket innebär att medel äskas om ett årligt anslag om 2,5 mkr. Uppräkning av budgeten motsvarande 0,6% för att täcka löneuppräkning och uppräkning av övriga kostnader enligt avtal. Venedigbiennalen sker årligen, men 2023 är det ArkDes som är arrangör och värd samt står för kostnader. Beräknad kostnad motsvarar 5 mkr.

Tabell 2 Verksamhetsinvesteringar (tkr)

	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräkn	Beräkn	Beräkn
Immateriella investeringar:					
Datasystem, rättigheter m.m.	-	-	-	-	-
Materiella investeringar:					
Maskiner, inventarier, installationer			2 200	1 000	
Byggnader, mark, annan fast egendom			-	-	-
Övriga verksamhetsinvesteringar			7 500	1 500	
Summa Verksamhetsinvesteringar	0	0	9 700	2 500	0
Finansiering:					

Lån Riksgäldskontoret		0	9 700	2 500	0
Summa finansiering¹	0	0	9 700	2 500	0

Kommentarer till tabell 2

Verksamhetsinvesteringar 2023–2024 avser beräknade kostnader för en ny basutställning vilken tas i bruk 2024. Avskrivningen påbörjas dock 2023 då olika delar av verksamhetsinvesteringarna slutförs redan under nästkommande år.

Tabell 3 Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tkr)

	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräkn.	Beräkn.	Beräkn.
IB lång Riksgäldskontoret	6 322	5 306	1 725	8 702	8 129
Beräknad nyupplåning	1 815	-	9 700	2 500	-
<i>varav för investering i immateriella anl. tillgångar</i>	-	-	-	-	-
Beräknad amortering	2 831	3 581	2 723	3 073	3 073
UB lån i Riksgäldskontoret	5 306	1 725	8 702	8 129	5 056
Beslutad/föreslagen låneram	13 000	13 000	15 000	15 000	15 000
Beräknad ränteutgift	16	35	52	84	66
Ränteantaganden för nyupplåning	1%	1%	1%	1%	1%

Finansiering av amorteringar & räntor

Utgiftsområde 17

- anslag 8:1 Ramanslag Centrala museer: Myndigheter ap. 7					
Statens centrum för arkitektur och design	2 847	3 616	2 775	3 157	3 139

Stockholm 2022-03-01

Karin Nilsson
Biträdande överintendent